

ETTEKIRJUTUS NR 75

Ettekirjutuse adressaat

MTÜ Erakond Eestimaa Rohelised
info@erakond.ee

12. oktoober 2018 nr 31-3/18-11/1

1. Ettekirjutuse tegemist tinginud faktilised asjaolud

- 1.1. Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon (edaspidi ka komisjon) kontrollib erakonnaseaduse (EKS) § 12¹⁰ alusel, kas erakond, valimisliit ja üksikkandidaat järgivad erakonnaseaduses sätestatud nõudeid.
- 1.2. Komisjon menetles MTÜ Erakond Eestimaa Rohelised võimalikku erakonnaseaduse rikkumist, mis seisneb erakonna lubamatus krediteerimises ja tarnijatelt soodustuse saamises seoses nende poolt erakonna pikaajalise võlgnevuse talumisega. Menetluses toetus komisjon erakonna finantsaruannetes kajastatud andmetele.

2. Ettekirjutuse tegemise õiguslikud alused ja põhjendused

- 2.1. MTÜ Erakond Eestimaa Rohelised (edaspidi ka erakond) majandusaasta aruannete andmetel on erakonna finantsseis alates 2011. aastast tänaseni märkimisväärselt halb – erakond on püsivalt ja jätkuvalt makseraskustes. 2011. aasta valimiskuludest tekkinud kahjum on tinginud olukorra, kus lühiajalised kohustused ületavad käibevara (vt Tabel 1) sedavõrd suurel määral, et erakond pole kuue järgneva majandusaasta jooksul teenitud kasumiga oma maksejõudu suutnud taastada. Maksejõuetus ilmneb erakonna bilansist, kus käibevara praktiliselt puudub, samas kui lühiajaline, st aasta jooksul tasumisele kuuluv kohustus ulatub kümnetesse tuhandettesse eurodesse.

Tabel 1. Erakonna finantsandmed aastalõpuseisuga aastatel 2011-2017:

Bilansi ja tulemiaruaande näitajad aasta lõpus	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Raha	42	37	0	1 178	181	292	125
Lüh.	24 770	34 165	39 947	42 237	50 628	68 764	89 348
Netovara	-23 736	-33 560	-39 468	-40 659	-50 447	-68 466	-89 223
Tulud	22 173	14 121	31 155	20 850	22 752	28 280	137 909
Kulud	-12 349	-8 212	-26 413	-11 062	-4 733	-7 523	-225 204
Tulem	9 824	5 908	1 191	9 788	18 019	20 757	-87 295

- 2.2. On oluline märkida, et erakonna lühiajaliste kohustuste põhilise osa moodustavad võlad tarnijatele (kvartali ostuvõlgade aruande põhjal), kellele on maksed hilinenud 2 500 - 3 000 päeva. Erakonnaseaduse kohaselt tähendab selline pikaajaliselt kestnud võlgnevus, et erakond on saanud oma võlausaldajatelt krediiti, mida erakonnaseadus käsitleb keelatud laenua.
- EKS § 12² reguleerib laenu andmise ehk krediteerimise järgmiselt:
- lg 1 – erakond võib sõlmida laenulepingu ainult juhul, kui laenuandja on krediitiasutus ning laenamine toimub turutingimustel ja et laenulepingut võib tagada ainult erakonna varaga või tema liikme käendusega;
  - lg 2 – lõikes 1 sätestatud ei kohaldata igapäevases majandustegevuses tavapärastele ja turutingimustel tehtavatele tehingutele (seaduse seletuskirjas viidatakse tehingutele nagu krediitkaardiga maksmine, järeelmaksuga asjade soetamine, liisimine ja arve alusel maksetähtajaks tasumine);
  - lg 3 – käesolevas paragrahvis sätestatud tingimusi rikkuv tehing loetakse keelatud annetuseks.
- 2.3. Teisalt käsitleb erakonnaseadus sedavõrd pikaajalist võlgnevuse talumist võlausaldaja poolt erakonnale soodustuse tegemisenä, milline pole tavapärases majandustegevuses mõeldav ega kättesaadav teistele isikutele. Selline soodustus on erakonnaseaduse kohaselt keelatud annetus. EKS § 12³ sätestab annetuse mõiste, milleks on füüsilisest isikust annetaja poolt oma vara arvelt erakonna tegevuse toetamiseks erakonnale loovutatav rahaliselt hinnatav hüve. EKS § 12³ lg 2 sätestab, et annetus, mis ei vasta sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimustele, on keelatud ning eelkõige on keelatud:
- 1) anonüümne annetus;
  - 2) juriidilise isiku annetus;
  - 3) kaupade, teenuste või varaliste õiguste loovutamine või kasutusse andmine erakonnale tingimusel, mis ei ole kättesaadav teisele isikule;
  - 4) tavapäraselt siduvatest kohustustest vabastamine;
  - 5) erakonna vastu suunatud nõudest loobumine;
  - 6) kolmandate isikute poolt erakonna eest erakonna teadmisel viimase kulutuste tasumine või erakonnale soodustuste tegemine, välja arvatud juhtudel, kui selliste kulutuste tasumine või soodustuste tegemine on kättesaadav tavapärases majandustegevuses ka teistele isikutele.
- 2.4. Nii erakonna krediteerimine mitte-krediitiasutuse poolt (EKS § 12² lg-d 1 ja 3) kui tarnijate poolt teenuse/kauba kättesaadavaks tegemine soodustatud tingimustel (EKS § 12³ lg 2 p-d 3 ja 6) on erakonnaseaduse kohaselt käsitletavad kui keelatud annetus. Samuti keelab erakonnaseadus juriidilise isiku annetuse (EKS § 12³ lg 2 p 2).
- 2.5. Komisjon on alates 2012. aastast korduvalt pöördunud erakonna poole saamaks selgitusi, milliste meetmetega kavatseb erakond likvideerida võlad ja tagada oma majandusliku jätkusuutlikkuse:
- 1) 23.05.2012 tegi komisjon järelepärimise (Lisa 1), milles palus erakonnal esitada 2011. a Riigikogu valimiskampaania aruandes kajastatud võlgade (kogusummas 25 tuhat eurot) tasumise maksegraafikud või muud maksetähtaegade lepped vähemalt kolme suurima võlausaldajaga. Vastuses (Lisa 2) kinnitas erakond, et seoses erakonna tulude sõltumisega laekuvatest liikmemaksudest pole võimalik maksegraafikuid teha, kuid lubas hooaja lõpuks võlgu märkimisväärselt vähendada.
  - 2) 13.11.2015 tegi komisjon järelepärimise (Lisa 3) saamaks selgitusi, milliste meetmetega kavatseb erakond tagada oma majandusliku jätkusuutlikkuse – erakonna netovara seis 30.09.2015 oli -39 tuhat eurot, käibevara praktiliselt olematu ja lühiajalised kohustused 40 tuhat eurot. Lühiajaliste kohustuste hulgas moodustas võlg tarnijatele 23 tuhat eurot, kusjuures võlgade vanused ületasid mitut aastat. Sellele järelepärimisele jättis erakond vastamata.
  - 3) 09.05.2016 tegi komisjon erakonnale järelepärimise (Lisa 4), milles soovis saada erakonna finantsprognoosi ning juhtis tähelepanu erakonna juhatuse vastutusele mittetulundusühingu juhtimise eest, sh püsiva maksejõuetuse korral kaaluda ka erakonna pankroti väljakuulutamist.

Vastuse saamiseks on komisjon sunnitud erakonnale tegema 01.06.2016 ettekirjutuse nr 58. Erakond kinnitab oma 20.06.2016 vastuses (Lisa 5) ilma arvestustel rajanevat finantsprognoosi esitamata, et suudab piisavalt liikmemakse ja annetusi koguda, et olukorrast välja tulla.

- 4) Erakonna netovara seisu parendamiseks otsustas erakond 2016. a I poolaastal loobuda osaliselt eelmiste perioodide kohustuste täitmisest ja kajastas neid raamatupidamises tuluna kokku summas u 4 tuh eurot. Komisjon juhtis 15.09.2016 märgukirjas (Lisa 6) erakonna tähelepanu asjaolule, et võlausaldajate nõuetest loobumist käsitleb erakonnaseadus kui keelatud annetus, mis tuleb annetuse tegijale tagastada või selle võimatusel kanda riigieelarvesse ning mis kokkuvõttes ei taga erakonna rahalise seisu paranemist. Erakond märgukirjale ei vastanud.
- 5) 09.02.2017 esitas komisjon järelepärimise (Lisa 7), milles palus erakonnal esitada tulude ja kulude arvestusel rajanev finantskava erakonna pikaajaliselt tasumata lühiajaliste kohustuste tasumiseks ja üldise majandusliku jätkusuutlikkuse tagamiseks, so netovara positiivse seisu saavutamiseks. Oma 22.02.2017 vastuses (Lisa 8) deklareeris erakond üldsõnaliselt ja ilma konkreetset finantskava esitamata, et lubab parandada tööd liikmemaksu kogumisel ja hoida kokku kulusid ning teha 2019. a Riigikogu valimistel hea tulemus.

Kokkuvõttes pole erakond vaatamata komisjoni pöördumistele esitanud ühtegi pädevat ehk finantsplaneerimisele toetuvat kava oma negatiivse netovara ja võlgnevuse likvideerimiseks.

- 2.6. Erakonna 2017. a majandusaasta aruandest nähtub, et seisuga 31.12.2017 on erakonna netovara negatiivne summas -23 736 eurot, lühiajalised kohustused 24 770 eurot ning olemasolevad käibevahendid nende tasumiseks 42 eurot. Kõrvutades need andmed 2018. a I poolaasta tulemustega (vt tabel 2), ilmneb, et poole aasta kuludega on saavutatud kasum 2 221 eurot. See tähendab, et vaid sellises ulatuses on säästetud rahalisi vahendeid varasemalt tekkinud lühiajaliste kohustuste tasumiseks.

Tabel 2. Erakonna tulemused seisuga 30.06.2018:

Bilansi ja tulemiaruaande näitajad	2018 I poolaasta lõpuseisuga	2017 aasta lõpuseisuga
Raha	406	42
Lühiajalised kohustused	22 913	24 770
Netovara	-21 515	-23 736
Tulud	6 638	22 173
Kulud	4 417	12 349
Tulem	2 221	9 824

Võttes varasemate kohustuste tasumise prognoosi aluseks ajakohaseima ehk 2018. a I poolaasta kasumi, saab eeldada, et finantsvõimekuse korral, kus aastakasumiks on $2 \times 2\,221 = 4\,442$ eurot, kulub erakonnal oma eelnevatel perioodidel kogunenud lühiajaliste kohustuste summas 22 913 eurot tasumiseks alates käesoleva aasta teisest poolaastast veel umbes 4-5 aastat.

- 2.7. Komisjon tegi 30.08.2018 erakonnale kirja nr 31-2/18/1 arvamuse ja vastuväidete ärakuulamiseks (Lisa 9), milles teatas, et kaalub ettekirjutuse tegemist EKS § 12² lg-te 1 ja 3, § 12³ lg 1, lg 2 punktide 2, 3 ja 6, § 12⁴ lg 1 ja 12¹¹ lg 1 p 2, lg 2 p 2 alusel ning palus esitada vastuväited ja selgitused hiljemalt 24.09.2018.

Erakond teatas 24.09.2018 vastuskirjas (Lisa 10), et peab komisjoni kahtlustusi põhjendamatuks. Vastuskirjas ei esitanud erakond konkreetseid meetmeid võlgade likvideerimiseks, vaid kinnitas soovi võlad kindlasti millalgi tasuda. Erakond selgitab, et osa võlgadest on sisse nõudnud inkassofirmad koos intressidega ning osa on sisse nõutud kohtuotsusega.

- 2.8. Komisjon leiab, et sisuliselt on erakond enda finantseerimiseks kasutanud laenuna võlausaldajate raha ning seega loonud endale eelise teiste erakondade ees. Komisjoni arvates ei ole erakond kasutanud oma finantsseisu parandamiseks võlgade likvideerimiseks kõiki võimalusi, milleks on erakorraline liikmemaksu kogumine erakonna enam kui 1000 liikmelt, pangalaen, EKS § 12⁹ lg 6, § 12¹⁰ lg 1¹ sätestatud pöördumine nõustamiseks.

3. Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjoni ettekirjutus

Eeltoodust tulenevalt teeb komisjon MTÜ-le Erakond Eestimaa Rohelised EKS § 12² lg-te 1 ja 3, § 12³ lg 1, lg 2 punktide 2, 3 ja 6, § 12⁴ lg 1 ja 12¹¹ lg 1 p 2, lg 2 p 2 alusel järgneva ettekirjutuse:

- 3.1. tagastada keelatud annetus selle teinud isiku(te)le kogusummas, millise moodustavad kõik bilansilised võlad, mille tasumise tähtaeg on ületatud 180 päeva;
- 3.2. esitada komisjonile maksmist tõendavad dokumendi punktis 3.1 nimetatud kohustuste täitmise kohta aadressil Lossi Plats 1a, 15165 Tallinn või e-posti aadressil erjk@riigikogu.ee.

4. Ettekirjutuse täitmise tähtaeg

Ettekirjutus tuleb täita 30 päeva jooksul ettekirjutuse kättetoimetamisest alates.

5. Vaidlustamine

Ettekirjutusega mittenõustumisel on isikul õigus 30 päeva jooksul ettekirjutuse saamise päevast arvates esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.

6. Sunniraha hoiatus

Ettekirjutuse tähtajaks täitmatajätmise korral määrab komisjon erakonnaseaduse § 12¹² lõike 1 alusel sunniraha 500 eurot.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa Oviir
Komisjoni esimees

Lisad:

1. Komisjoni kiri 23.05.2012 Riigikogu 2011 valimisvõlgadest, *ROH maksegraafik.ddoc*
2. Erakonna vastus, 2012.09.24 *ROH vastus valimisvõlgade tasumisest.ddoc*
3. Komisjoni järelepärimine, 2015.11.13 *ROH võlad.bdoc*
4. Komisjoni järelepärimine, 2016.05.09 *järelepär ROH-le.bdoc*
5. Erakonna vastus, 2016.06.20 *ROH vastus.ddoc*
6. Komisjoni märgukiri, 2016.09.15 *ROH fin.seis ja loobunud nõuetest.bdoc*
7. Komisjoni järelepärimine, 2017.02.09 *järelepär ROH-le.bdoc*
8. Erakonna vastus, 2017.02.22 *ROH vastuskiri.pdf*
9. Komisjoni 30.08.2018 kiri erakonnale (lisadeta) 2018.08.30 *ROH ärakuulamine.bdoc*
10. Erakonna vastus 24.09.2018. *Vastuskiri ERJK pöördumisele 24.09.bdoc*